

Regels & Voorschriften

voor

Veiligheid, Gezondheid, Welzijn en Milieu

van

KOK BEHEER

En alle bedrijven behorende tot Kok Beheer bv

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	4
2	VOORWOORD/ BELEIDSVERKLARING	5
3	ALGEMENE VEILIGHEIDSREGELS	6
3.1	ALGEMENE REGELS EN VOORSCHRIFTEN VOOR AANVANG VAN HET WERK	6
3.2	ALGEMENE REGELS EN VOORSCHRIFTEN TIJDENS HET WERK	7
3.3	OVERIGE REGELS EN VOORSCHRIFTEN	8
3.4	STAPPENPLAN BIJ EEN ONGEVAL MET LETSEL	8
3.5	STAPPENPLAN BIJ HET ONDERZOEK VAN EEN ONGEVAL	8
3.6	STAPPENPLAN BIJ EEN BRAND	9
3.7	STAPPENPLAN BIJ ONVEILIGE SITUATIES OF HANDELINGEN	9
4	ARBO-WET	10
4.1	STREKKING	10
4.2	ARBO-VERPLICHTINGEN VOOR DE WERKGEVER	10
4.3	ALGEMENE VERPLICHTINGEN VAN DE WERKGEVER	11
4.4	ARBO-VERPLICHTINGEN VOOR DE WERKNEMER	11
4.5	ARBO-RECHTEN VOOR DE WERKNEMER	12
4.6	VERANTWOORDELIJKHEDEN	12
5	PERSOONLIJKE BESCHERMINGSMIDDELEN	13
5.1	ALGEMEEN	13
5.2	VERANTWOORDELIJKHEDEN	13
5.3	VEILIGHEIDSHELM	14
5.4	VEILIGHEIDSSCHOENEN	15
5.5	WATTEN, PLUGGEN, OORDOPPEN EN KAPPEN	16
5.6	VEILIGHEIDSHANDSCHOEN	17
5.7	WERKKLEDING	17
5.8	LUCHTWEGENBESCHERMEDE MIDDELEN	18
5.9	VEILIGHEIDS- OF RUIMZICHTBRIL	19
6	SPECIFIEKE REGELINGEN M.B.T. BEDRIJFSACTIVITEITEN	20
6.1	HIJSEN	20
6.1.1	<i>Regels en voorschriften t.b.v. het hijsen met graafmachines</i>	21
6.1.2	<i>Regels en voorschriften hijsgereedschappen</i>	22
6.2	GRAVEN	23
6.2.1	<i>Regels en voorschriften m.b.t. graafmachines</i>	23
6.3	TRANSPORTEREN EN OPSLAAN	24
6.3.1	<i>Regels en voorschriften voor bestuurders en omstanders van transportwerktuigen</i>	25
6.3.2	<i>Regels en voorschriften m.b.t. transportwerktuigen</i>	25
6.3.3	<i>Regels en voorschriften m.b.t. transport</i>	26
6.3.4	<i>Regels en voorschriften voor opslag</i>	27
6.4	TILLEN	27
6.5	ZITTEN EN STAAN	29
7	OVERIGE REGELINGEN	30
7.1	WEGWERKZAAMHEDEN	30
7.2	SPECIFIEKE REGELS EN VOORSCHRIFTEN VOOR WERKZAAMHEDEN IN DE PETROCHEMIE	31
7.3	GEBRUIK ELEKTRICITEIT	31
7.3.1	<i>Regels en voorschriften voor het gebruik van elektriciteit</i>	31
7.4	MILIEU	32

8	COMMUNICATIE	34
8.1	TOOLBOXMEETING	34
8.2	PERIODIEK OVERLEG TUSSEN DIRECTIE EN PERSONEELSAFVAARDIGING	34
8.3	ALGEMENE PERSONEELVERGADERING	34
8.4	STARTWERKVERGADERINGEN	34

1 Inleiding

Een van de doelstellingen van Kok Lexmond is het streven naar een beleidsvoering waarin al het mogelijke is gedaan om ongevallen te voorkomen en medewerkers een veilige, motiverende en interessante werkomgeving te bieden.

Om dit te bereiken is het belangrijk dat minstens twee partijen aandacht aan veiligheid besteden. Dit zijn zowel de werkgever als de werknemer. De werkgever draagt zorg voor het creëren van een werksituatie waarin de werknemer zo veilig mogelijk kan werken. Dit houdt o.a. in het verstrekken van noodzakelijk materieel en materiaal inclusief de daarbij behorende instructie om veilig te kunnen werken. Tevens is middels het verstrekken van dit instructieboek uiteengezet welk veiligheidsmiddel in welke situatie gehanteerd dient te worden.

Van de werknemer wordt een gedrag verwacht dat gericht is op veilig werken. Dit houdt onder andere in dat kennis genomen wordt van de veiligheidsregels die bij Kok Lexmond gelden. Hiervoor zal een veiligheidskursus aangeboden worden die door de werknemers gevolgd zal worden.

Te allen tijden dient volgens de voorschriften gewerkt te worden. De werknemer zal elke werksituatie met zorg moeten inschatten zodat in elke situatie de juiste materialen en materieel gebruikt worden.

Naast de eigen opgestelde veiligheidsregels, gebaseerd op de algemene regelgeving (Arbo, Arbeidsinspectie, Wet milieubeheer etc.), zijn in sommige gevallen plaatselijke regels van toepassing. Kennisneming van zowel de eigen opgestelde veiligheidsregels als deze regels zijn noodzakelijk voor de veilige uitvoering van alle werkzaamheden.

Dit handboek zet de eigen opgestelde veiligheidsregels uiteen en wordt derhalve aan alle werknemers uitgereikt. Het handboek behandelt tevens instructies aangaande het gebruik van veiligheidsmiddelen. Dit ter bevordering dan wel preventie van Veiligheid, Gezondheid en Milieu.

Voor de plaatselijke veiligheidsregels wordt verwezen naar de voorschriften die derden opleggen.

Nadrukkelijk wordt erop gewezen dat dit werkinstructieboek niet de pretentie heeft alle van toepassing zijnde regels en normen weer te geven of als vervangend document kan worden gezien van de regels en normen zoals die door de overheid middels wet- en regelgeving is vastgelegd. Het is slechts een samenvatting van alle regels en normen die van toepassing zijn conform de Arbeidsomstandighedenwet, de Wet Milieubeheer en de Wet Milieugevaarlijke stoffen.

2 Voorwoord/ Beleidsverklaring

Ons motto is “veelzijdig.....gespecialiseerd. Veelal zijn bedrijven of veelzijdig en bieden een breed pakket aan diensten maar missen de specialisatie, of bedrijven zijn in een aantal zaken gespecialiseerd maar bieden slechts een beperkt aantal diensten. Wij streven ernaar onze klanten c.q. opdrachtgevers middels integratie van technieken en continu innoveren in materieel en werkmethoden een zo breed mogelijk dienstenpakket te bieden, dat op vele gebieden uitermate is gespecialiseerd. Wij denken dat het alleen op deze wijze mogelijk is voor een breed scala opdrachtgevers een meerwaarde te creëren en zien dit als de basis voor de continuïteit van onze onderneming.

Teneinde het bovenstaande te kunnen realiseren hebben wij als leidraad een managementsysteem ontwikkeld waarin kwaliteit, arbo en milieu zijn opgenomen. Hierbij staat centraal dat wij onze klanten c.q. opdrachtgevers tevreden willen stellen, willen doen wat de klant wordt beloofd en ervoor willen zorgen dat onze leveranciers doen wat ons wordt beloofd. Tevens willen wij de risico's die uit de bedrijfsvoering voortvloeien beheersen en aan onze medewerkers een veilige, interessante en motiverende werkomgeving bieden. Om dit laatste te realiseren hebben wij getracht onze visie op veilig werken vast te leggen in dit boekje.

Lexmond, 1 mei 2008
Kok Lexmond bv

G. Kok
Directeur

3 Algemene veiligheidsregels

In het algemeen dienen de volgende veiligheidsregels op en tijdens het werk altijd nageleefd te worden. Deze regels worden aangeduid als algemene veiligheidsregels en gelden op bedrijfsterreinen in het algemeen en op de werkplek in het bijzonder.

De algemene veiligheidsregels zijn ingedeeld in vier onderdelen. Eerst worden de algemene regels, die voor aanvang van het werk nageleefd moeten worden, uiteengezet. Vervolgens komen de algemene regels en voorschriften, die tijdens het werk nageleefd moeten worden, aan bod. Daarna in het kort overige algemene voorschriften, die in bepaalde situaties relevant zijn.

Afsluitend zijn de door de werknemer te nemen stappen ingeval een ongeval, brand of onveilige situaties/handelingen zich voordoen opgenomen.

3.1 Algemene regels en voorschriften voor aanvang van het werk

- 1 Ga na hoe calamiteiten, zoals bij brand of ongevallen, gemeld moeten worden. Dit houdt in het nagaan en noteren van alarmnummers en alarmsignalen;
- 2 Controleer de vluchtwegen naar en vanaf de werkplek, hieronder vallen ook nooduitgangen;
- 3 Ga de aanwezigheid van brand- en reddingsmiddelen, zoals brandblusvoorzieningen en de aanwezigheid van EHBO-spullen na;
- 4 Kom de parkeeraanwijzingen voor voertuigen na;
- 5 Voorkom dat werkzaamheden onder invloed van alcohol of drugs aangevangen worden;
- 6 Ga na of noodzakelijke voorzieningen ter voorkoming van persoonlijke en materiële schade zoals verlichting, ventilatie, persoonlijke beschermingsmiddelen, afvalbakken e.d. aanwezig zijn;

3.2 Algemene regels en voorschriften tijdens het werk

- 1 Kom waarschuwings-, gebods-, en verbodsborden altijd na;
- 2 Leef de geplaatste afzettingen na;
- 3 Kom een opgelegd rookverbod na;
- 4 Voorkom het gebruik van alcohol of drugs of het dragen van een wapen;
- 5 Draag zorg dat verwijzingsborden van vluchtwegen zoals nooduitgangen en brandblusapparatuur altijd goed zichtbaar blijven;
- 6 Houd wegen vrij van materiaal en materieel;
- 7 Maak op de juiste wijze gebruik van alleen goedgekeurde gereedschappen en andersoortig materieel;
- 8 Maak gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen ingeval de werk- en veiligheidsinstructies dit vereisen;
- 9 Draag zorg voor orde en netheid van de werkplek, dit geldt ook voor de schaft-, toilet-, en kantooruimten;
- 10 Meldt beschadigingen aan of het losraken van beschermingen direct bij de uitvoerder en herstel zonodig direct de schade;
- 11 Leef de voorschriften die aan het gebruik van bepaalde grondstoffen worden opgelegd, zoals bij brandbare en/of schadelijke stoffen, na;
- 12 Gooi de verschillende afvalmaterialen in de daarvoor bestemde containers of andersoortige containers;
- 13 Neem te allen tijden de voorgeschreven rustperiodes in acht. De rustperiodes dienen zoveel mogelijk over de dag gespreid te zijn;
- 14 Voorkom zoveel mogelijk boven de macht werken. Dit kan door het hanteren van juist gereedschap of door werkverdeling.

3.3 Overige regels en voorschriften

- 1 Meldt direct ingeval blusapparatuur gebruikt is;
- 2 Verleen voorrang aan zwaar transport ingeval zich dit voordoet;
- 3 Zorg voor een goede persoonlijke hygiëne;
- 4 Zorg voor voldoende aanvullingen van vocht en voedsel voor het lichaam. Drink en eet voldoende tijdens het werk op gezette tijden.

3.4 Stappenplan bij een ongeval met letsel

- 1 Constateer een ongeval. Loop nooit weg maar analyseer de situatie zo goed mogelijk. Twijfel of aarzel niet;
- 2 Waarschuw bij constatering van een ongeval met letsel direct een BHV-er;
- 3 Neem alle maatregelen om gevaren voor hulpverlener en uzelf te voorkomen;
- 4 Ondersteun het slachtoffer totdat de BHV-er zich aanmeldt. Volg de instructies van de BHV-er op;
- 5 Rapporteer het ongeval direct aan de verantwoordelijke uitvoerder;

3.5 Stappenplan bij het onderzoek van een ongeval

Het onderzoeken van een ongeval dient de oorzaken ervan te achterhalen. Alleen dan wordt voorkomen dat een ongeval zich herhaalt. De volgende stappen dienen door de verantwoordelijke uitvoerder genomen te worden:

- 1 Ga de situatie van het ongeval na en leg indien mogelijk de situatie vast op het ongevallen registratieformulier. Is er sprake is van bewijsmateriaal verzamel dit;
- 2 Hoor eventuele getuigen of betrokkenen en noteer hun namen inclusief de verklaringen;
- 3 Analyseer de verklaringen van de betrokkenen zo goed mogelijk. Blijf altijd onpartijdig, lever het formulier zo snel mogelijk in bij de KAM-coördinator.

3.6 Stappenplan bij een brand

- 1 Constateer een brand. Loop nooit weg maar analyseer de situatie zo goed mogelijk. Twijfel of aarzel nooit;
- 2 Bij een niet blusbare brand, direct de brandweer waarschuwen. Geef direct alleen relevante informatie over de brand door. Omschrijf de locatie duidelijk;
- 3 Volg direct de aanwijzingen van de brandweer op. Maak ruimte voor doorgang voor de brandweer;
- 4 Probeer na het waarschuwen van de brandweer en eventueel op aangeven van de brandweer de brand zo snel en zo goed mogelijk te blussen. Gebruik daarbij alle beschikbare middelen;
- 5 Stel u echter nooit en onnodig bloot aan enig gevaar. Probeer in elk geval geen held te zijn;
- 6 Gebruik geen water bij elektrische installaties en verwijder ingeval dit mogelijk is gasflessen.

3.7 Stappenplan bij onveilige situaties of handelingen

- 1 Constateer een onveilige situatie of handeling. Meldt dit zonder aarzeling aan de uitvoerder of hoogste leidinggevende op het bedrijfsterrein;
- 2 Laat de onveilige situatie of handeling registreren door de betrokken leidinggevende.

Onveilige handelingen of situaties liggen vaak ten grondslag aan een ongeval met letsel, daarom is het belangrijk dat dit soort situaties zo snel mogelijk worden weggewomen. Het wegnemen van risico's is alleen mogelijk als u als medewerker direct maatregelen neemt het gaat hierbij om meldingsplicht ten behoeve van het voorkomen van een ongeval, dit geldt ook voor bijna ongevallen.

4 Arbo-wet

4.1 Strekking

De huidige arbeidsomstandighedenwet, aangeduid als Arbo-wet, is sinds 1990 geheel van kracht. Na 1990 is de Arbo-wet meerdere malen gewijzigd. Dit handboek gaat uit van de Arbo-wet zoals die geldt per oktober 1994.

Ingeval zich relevante wijzigingen voordoen worden deze direkt opgenomen in het bedrijfsbeleid en aan de medewerkers kenbaar gemaakt en indien nodig verwerkt in het werkinstructieboek.

De werkgever is gehouden de voorschriften van de Arbowet na te leven als het gaat om eigen werknemers en werknemers die door andere bedrijven ter beschikking zijn gesteld (bijvoorbeeld uitzendkrachten, stagiaires).

De Arbo-wet geldt voor iedere werknemer die een arbeidsovereenkomst heeft. Dat houdt in dat alle werknemers in het particuliere bedrijfsleven onder de werking van de Arbo-wet vallen.

Vanuit de Arbo-wet zijn zowel aan de werkgever als aan de werknemer verplichtingen opgedragen. Daarnaast is een belangrijk recht van de werknemer in de Arbo-wet vastgelegd. Als slot wordt in het kort stilgestaan bij de in de Arbo-wet neergelegde verantwoordelijkheden.

De hierna uiteengezette verplichtingen voor werkgever en werknemer houden niet in dat de onvermelde verplichtingen van de Arbo-wet niet zouden gelden. De gehele Arbo-wet is van toepassing. De niet genoemde verplichtingen van voornamelijk de werkgever hebben echter vooral te maken met verplicht gestelde registraties. Ter raadpleging wordt verwezen naar de Arbo-wet.

4.2 Arbo-verplichtingen voor de werkgever

De Arbo-wet verplicht de werkgever om te zorgen voor een zo optimaal mogelijke aandacht voor de veiligheid, de gezondheid en het welzijn van de werknemers tijdens het werk. Dit vindt plaats door het algemene ondernemingsbeleid op veiligheid, gezondheid en welzijn van werknemers af te stemmen.

De werkgever dient het werk zodanig in te richten dat geen nadelige invloed uitgaat op de veiligheid en de gezondheid van de werknemer. Dit houdt onder meer in dat de werkgever die aandacht voor de organisatie van het werk, de inrichting van arbeidsplaatsen en de toepassing van productie en werk methoden dient te geven die het vraagt en die voldoende is.

Verder spelen zaken als bedrijfshulpverlening, het aanpakken van de problemen aan de bron en het omgaan met materieel een belangrijke rol.

4.3 Algemene verplichtingen van de werkgever

De verplichtingen van de werkgever die belangrijk zijn voor veiligheid, gezondheid en welzijn zijn:

- 1 De werkgever dient voldoende voorlichting te geven over de aard van het werk inclusief de gevaren en risico's die hieraan verbonden zijn;
- 2 De werkgever dient voorlichting over het vermijden van risico's verbonden aan het bovenstaande te geven;
- 3 De werkgever dient de juiste (persoonlijke) beschermingmiddelen te verstrekken;
- 4 De werkgever dient voor voldoende noodvoorzieningen indien gevaar zou kunnen ontstaan voor de werknemer te zorgen. Te denken valt aan bijvoorbeeld een verbandtrommel en brandblusapparaat;
- 5 De werkgever dient een gevarenbron voor veiligheid of gezondheid te bestrijden;
- 6 De werkgever dient met de werknemers te samenwerken en overleggen. Dit ten behoeve van de continue verbetering van de arbeidsomstandigheden.

4.4 Arbo-verplichtingen voor de werknemer

De Arbo-wet verplicht de werknemer na te denken over de eigen werksituatie en die van zijn collega's. In het kort blijkt dit uit de volgende verplichtingen:

- 1 De werknemer dient georganiseerde voorlichtingen over de aard van het werk inclusief vermelding van gevaren en risico's bij te wonen.
- 2 De werknemer dient voorzichtig en zorgvuldig te werken om gevaren voor de veiligheid en gezondheid van henzelf of anderen te vermijden;
- 3 De werknemer dient materieel, hulpmiddelen e.d. op de juiste wijze te hanteren en te gebruiken. Gebruiksregels of voorschriften dienen altijd opgevolgd te worden;
- 4 De werknemer dient de persoonlijke beschermingsmiddelen op de juiste wijze te gebruiken en na gebruik op de daartoe bestemde plaats op te bergen;
- 5 De werknemer dient de aangebrachte beschermingsmiddelen op materieel e.d. niet te veranderen, of buiten noodzaak weg te halen;
- 6 De werknemer dient gesignaleerde gevaren direct aan de werkgever te melden;
- 7 De werknemer dient met arbodeskundigen samen te werken;
- 8 De werknemer dient een participerende rol te vervullen in de uitvoering van het Arbobeleid.

4.5 Arbo-rechten voor de werknemer

De Arbo-wet geeft de werknemer in het kader van veiligheid, gezondheid en welzijn het recht op werkonderbreking.

De werknemer mag het werk onderbreken ingeval aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- 1 De werknemer dient een redelijk oordeel te hebben over het mogelijk aanwezig zijn van een gevaar. Het gaat om zowel gevaar op het bedrijfsterrein als op de werkplek.
- 2 De werknemer dient het gevaar aan de direkt leidinggevende (uitvoerder) te melden.

Voorbeelden waarin werkonderbreking mogelijk is zijn:

- Niet aanwezig zijn van toegeëigende persoonlijke beschermingsmiddelen;
- Kans op explosie;
- Kans op ontsnapping van schadelijke en explosieve stoffen.

4.6 Verantwoordelijkheden

De invulling van het Arbobeleid is zowel zaak van de werkgever en de werknemer. Hiertoe vinden samenwerking en overleg tussen werkgever en werknemer plaats.

De Arbo-wet stelt de werkgever in de eerste plaats verantwoordelijk voor het naleven van de wettelijke voorschriften. De werknemer is echter verantwoordelijk voor het nakomen van de aan hem toebedeelde verplichtingen. Hierdoor is de werknemer mede verantwoordelijk geworden voor de manier van werken van de onderneming waarbij hij in dienst is.

Onder het begrip welzijn wordt in de Arbo-wet mede 'ergonomie' verstaan. Ergonomie is het zodanig aanpassen van materieel, omgeving en hulpmiddelen dat werknemers zonder risico voor hun gezondheid met materieel e.d. kunnen werken.

5 Persoonlijke beschermingsmiddelen

5.1 Algemeen

Het werk dat uitgevoerd wordt kan in bepaalde situaties dusdanige risico's met zich meebrengen dat de werknemer verplicht is persoonlijke beschermingsmiddelen (pbm) te gebruiken. Deze verplichtstelling past binnen de verplichting bij de uitvoer van werkzaamheden de nodige voorzichtigheid en zorgvuldigheid in acht te nemen.

Met risico's wordt bedoeld dat gedurende de uitvoer van de werkzaamheden een al of niet grote kans bestaat persoonlijk letsel op te lopen. Het gebruik van pbm's heeft als doel:

- 1 Uitsluiten of minimaliseren (zoveel mogelijk beperken) van deze risico's;
- 2 Noodzakelijke beveiligingsmaatregelen treffen voor risico's die niet uitgesloten kunnen worden.

Hierna worden de pbm's uiteengezet. Tevens wordt aangegeven hoe en in welke situatie het betreffende pbm gebruikt moet worden. De volgende pbm's komen aan bod:

- 1 Veiligheidshelm (hoofdbescherming);
- 2 Veiligheidsschoenen (voetbescherming);
- 3 Watten, pluggen, oordoppen en kappen (gehoorbescherming);
- 4 Veiligheidshandschoen (handbescherming);
- 5 Werkkleding (lichaambescherming);
- 6 Luchtwegenbeschermende middelen (adembescherming);
- 7 Veiligheids- of ruimzichtbril (oogbescherming).

5.2 Verantwoordelijkheden

De directeur is zowel verantwoordelijk voor het beschikbaar stellen van goedgekeurde pbm's, als voor de uitleg van gebruik.

De werknemers zijn vanuit de verplichting pbm's te gebruiken ingeval de risico's van werksituaties dit uitwijzen verantwoordelijk voor het gebruik ervan. Tevens zijn de werknemers verantwoordelijk voor een voldoende kennisniveau inzake hoe en op welke wijze een pbm gebruikt moet worden.

De uitvoerder is verantwoordelijk voor de juiste opslag en behandeling van de pbm's. Tijdens een werkplekinspectie (uitgevoerd door de uitvoerder) wordt de resterende levensduur van een pbm gecontroleerd. Ingeval een pbm niet meer aan de te stellen gebruikseisen voldoet wordt deze pbm direct verwijderd en niet meer gebruikt.

5.3 Veiligheidshelm

De veiligheidshelm dient vervaardigd te zijn van een bepaald soort kunststof en een dusdanig vering te geven dat bij een klap circa 70% wordt opgevangen.

De veiligheidshelm heeft van de fabrikant een maximale voorgeschreven levensduur meegekregen. De uitvoerder controleert op ongezette tijden de resterende levensduur van de helm. Bij overschrijding wordt de helm direct uit roulatie genomen.

Een werknemer dient een veiligheidshelm te dragen in de volgende gevallen:

- 1 Bij werkzaamheden waarbij de kans bestaat van boven geraakt te worden door vallende voorwerpen op plaatsen waar gewerkt wordt;
- 2 Bij voorschrift door de opdrachtgever;
- 3 Op aangeven van de verantwoordelijke uitvoerder dan wel dat een verantwoorde uitvoer van het werk dit vereist;
- 4 Op plaatsen waar dit middels gebodsborden wordt aangegeven.

Voordat de werknemer de helm gebruikt moet de helm:

- 1 Dusdanig op het hoofd afgesteld zijn dat voldoende vering verkregen wordt;
- 2 Gecontroleerd worden of het binnenwerk nog heel is en verend is;
- 3 Gecontroleerd worden of de schaal van de helm nog heel is.

Om de functie van de helm (bieden van hoofdbescherming bij klappen van bovenaf) zo lang mogelijk te behouden dient met zorg aandacht te worden besteedt aan het volgende:

- 1 Een veiligheidshelm mag niet in de zon worden opgeslagen. Dit versnelt het verouderingsproces (door de UV-straling);
- 2 Geen stickers plakken op de helm. Dit tast de kunststof van de helm aan).

Ingeval een medewerker constateert dat de helm tijdens gebruik beschadigd is of in het geval dat de werknemer twijfelt aan de veiligheidswaarborging van de helm, dient hij dit direct aan de uitvoerder te melden.

Een helm moet verder altijd vervangen worden wanneer:

- 1 De helm een klap heeft opgevangen;
- 2 De helm niet meer aan de gebruikskwaliteiten voldoet, ook al is de maximale (verwachte) levensduur nog niet verstreken;
- 3 De maximale gebruikstermijn bereikt is.

5.4 Veiligheidsschoenen

Voetbescherming wordt verkregen door het dragen van schoenen die aan bepaalde kwalificaties voldoen.

Een schoen is in de volgende gevallen als veiligheidsschoen aan te merken:

- 1 De schoen een ingebouwde stalen neus heeft zodanig dat de tenen;
- 2 Beschermd zijn tegen verwondingen ingeval een zware last opvalt;
- 3 De schoen een ingebouwde stalen tussenzool heeft, die beschermend werkt tegen het indringen van scherpe voorwerpen.

Vaak zijn veiligheidsschoenen voorzien van antislipzolen die beschermend werken tegen het uitglijden op gladde ondergrond. Om eventueel enkels te beschermen worden ook schoenen ook met enkelbescherming gebruikt.

Een werknemer dient veiligheidsschoenen in de volgende gevallen te dragen:

- 1 Op werkplekken of op bouwterreinen wanneer kans bestaat getroffen te worden door vallende voorwerpen of verwond te raken door in scherpe voorwerpen te trappen;
- 2 Bij voorschrift door de opdrachtgever;
- 3 Op aangeven van de verantwoordelijke uitvoerder of ingeval een verantwoorde uitvoer van het werk dit met zich meebrengt;
- 4 Op plaatsen waar dit middels gebodsborden wordt aangegeven.

Bovengenoemde risico's brengen met zich mee dat werknemers bijna altijd veiligheidsschoenen dienen te dragen.

De veiligheidsschoen is mede daarom een persoonlijk kledingstuk in die zin dat de werknemer 'eigenaar' van de schoen wordt. Voor gebruik dient de werknemer de juiste schoenmaat te bepalen en de schoen te passen.

Voordat de werknemer de veiligheidsschoen gebruikt moet de werknemer de schoen controleren of de tenen en voetzool door de schoen voldoende beschermd worden.

De werknemer is verplicht de veiligheidsschoenen dusdanig te onderhouden dat de veiligheidsfunctie (zolang en zo goed mogelijk) gewaarborgd is.

5.5 Watten, pluggen, oordoppen en kappen

Geluidsniveaus hoger dan 80 decibel zijn schadelijk voor het gehoor. Een indicatie of het geluidsniveau te hoog is wordt verkregen door een klein stukje van elkaar af te gaan staan (ca. 1 meter) en zich verstaanbaar te maken. Indien zonder stemverheffing geen normaal gesprek gevoerd kan worden mag je er vanuit gaan dat het aantal decibel dat geproduceerd wordt door machines of andere omstandigheden te hoog is.

Werkzaamheden waarbij waarschijnlijk schadelijke geluidsniveaus voorkomen zijn het werken met handtril machines, sleuvenstampers, het werken met aggregaten en pompen en werkzaamheden in de werkplaats zoals het hameren op metaal, lassen, het werken met de draaibank en het werken met slijptollen. Vanaf 90 decibel dient de werknemer altijd gebruik te maken van gehoorbeschermende middelen. Aanbevolen wordt echter om tijdens uitvoering van werkzaamheden samengaand met een geluidsniveau van 80 decibel gebruik te maken van de ter beschikking staande gehoorbeschermingsmiddelen.

De volgende gehoorbeschermingsmiddelen staan ter beschikking:

Pluggen

Pluggen bieden bescherming tegen geluidsniveaus tot 100 decibel. Tevens bieden pluggen bescherming tegen geluidsniveaus met een hoge frequentie.

Universele oordoppen (Otoplastieken)

Dit zijn speciaal uitgevoerde oordoppen inclusief een draagbeugel. Afhankelijk van de frequentie is de geluidsdemping van deze doppen 15 tot 30 decibel.

Kappen

Kappen met geluidsbeschermende werking geven veelal een verschillende dempingswaarde. Ingeval de betreffende kap het geluid niet afdoende dempt kan de kap in combinatie met pluggen of watten gebruikt worden.

Bovenstaande gehoorbeschermingsmiddelen dienen gebruikt te worden wanneer het gehoor beschermd moet worden tegen hoge geluidsniveaus. In overleg met de uitvoerder wordt telkens afgestemd of het aantal decibel te hoog is en welk gehoorbeschermingsmiddel vervolgens gebruikt moet worden. Voor langdurig gebruik wordt de dempingwerking van het gekozen gehoorbeschermingsmiddel getoetst. De werkgever is verplicht de benodigde gehoorbeschermingsmiddelen te verstrekken en aangaande het gebruik een instructie te geven.

5.6 Veiligheidshandschoen

Handbescherming wordt verkregen door het dragen van handschoenen die aan bepaalde kwalificaties voldoen. Een handschoen is als veiligheidshandschoen aan te merken ingeval de handschoen de hand (vingers en handpalm) voldoende en langdurig beschermt tegen schuren en inbranden van de huid of andersoortig letsel van de hand. De handschoen dient in bijna alle gevallen van leer of kunststof te zijn.

Een werknemer dient veiligheidshandschoenen te dragen ingeval:

- 1 Op werkplekken of op bouwterreinen de kans op letsel bestaat door zich te snijden of stoten;
- 2 De voorschriften van de opdrachtgever dit aangeeft;
- 3 De verantwoordelijke uitvoerder dit aangeeft dan wel dat een verantwoorde uitvoer van de werkzaamheden dit met zich meebrengt;
- 4 Dit middels gebodsborden op plaatsen wordt aangegeven.

Werkzaamheden die het dragen van handschoenen vereisen zijn:

- 1 Het verplaatsen van materiaal dat zodanig zwaar of ruw is dat de handen mogelijk letsel oplopen;
- 2 Het hanteren van scherp gereedschap of materieel (bijv. staalkabels)

In overleg met de uitvoerder wordt voor het gebruik de juiste handschoen gekozen. Deze is al of niet van leer of kunststof. De werkgever is verplicht de benodigde handschoenen te verstrekken. Voordat de werknemer de veiligheidshandschoen gebruikt moet de werknemer de handschoen controleren of de handen voldoende beschermd worden.

5.7 Werkkleding

Werkkleding kan zowel een beschermende werking hebben als een preventieve werking. De werkkleding die beschermend werkt dient op aangeven van de werkgever altijd gedragen te worden. Te denken valt aan reflecterende hesjes. De werkgever is verantwoordelijk voor het verstrekken van de specifieke beschermende werkkleding. De werknemer is verplicht hiervan ook gebruik te maken. De werkkleding die preventief werkt heeft te maken met de verplichting van de werknemer tijdens het werk gepaste kleding te dragen. Met gepaste kleding wordt kleding bedoeld die geen gevaar oplevert voor het uitvoeren van werkzaamheden. Te denken valt aan bijvoorbeeld geen los hangende kleding ingeval dit het risico verhoogd (bijvoorbeeld bij draaiend materieel).

Blootstelling aan UV straling kan op korte termijn leiden tot huidverbranding. Op langere termijn kan dit zelfs leiden tot huidkanker. Aanbevolen wordt in de zon altijd een T-shirt te dragen, om zo het lichaam tegen een grote dosis UV-straling te beschermen. Ook het dragen van een pet biedt bescherming.

5.8 Luchtwegenbeschermende middelen

Adembescherming wordt verkregen door het dragen van een masker, filter of kap, die de luchtwegen beschermt tegen schadelijke aerogene stoffen.

Een werknemer dient zijn luchtwegen te beschermen indien de kans bestaat deze te beschadigen. Dit kan zijn in de volgende situatie:

- 1 Ingeval in een stoffige omgeving gewerkt wordt;
- 2 Ingeval met stoffen die schadelijk zijn bij inademing gewerkt wordt;
- 3 Ingeval reddingswerkzaamheden uitgevoerd dienen te worden in een situatie waarin schadelijke of brandbare stoffen kunnen vrijkomen.

De werkgever is verplicht de benodigde luchtwegenbeschermende middelen te verstrekken. Hij is verantwoordelijk voor de goede staat van de middelen.

De werkgever dient aan de gebruiker een instructie te geven. Hierin komt mede aan de orde het aangeven welk adembeschermingsmiddel in het algemeen wanneer en op welk moment gebruikt dient te worden.

In situaties waarin adembescherming gewenst of vereist is bepaalt de gebruiker voor aanvang van het werk, in overleg met de verantwoordelijke uitvoerder, welk luchtwegenbeschermend middel gebruikt dient te worden. Tevens wordt het moment van gebruik bepaald.

De luchtwegbeschermende middelen die gebruikt kunnen worden zijn:

Wegwerpmasker

Een wegwerpmasker is het lichtste middel tegen stof en andere lichte irriterende gassen of dampen. Een wegwerpmasker mag maar één keer gebruikt worden. De gebruiker dient het wegwerpmasker derhalve na gebruik direct uit roulatie te nemen.

Half- en volgelaatsmaskers met filterpatronen

Deze maskers beschermen tegen gassen en dampen in de omgevingslucht. De betreffende hoofdgroep gas en dampen bepaalt het gasfiltertype. Een gasfilter is verzadigd zodra door reuk of smaak de doorslag van de verontreiniging wordt waargenomen. De gebruiker dient in dat geval direct de omgeving te verlaten en het werk pas te hervatten na vervanging van het filter.

Stoffilters

Stoffilters bieden bescherming tegen stof, rook en nevels. De meest gebruikte stoffilters zijn filtrerende gelaatsstukken. Stoffilters worden in veel gevallen gecombineerd met half- en volgelaatsmasker ingezet. Er zijn diverse typen stoffilters. Het gebruik ervan wordt bepaald door de stofklasse (ingedeeld volgens de MAC-waarde).

Een filtrerende gelaatstuk mag niet gebruikt worden in een besloten ruimte.

Verse luchtkappen en -pakken

Verse luchtkappen etc. dienen altijd gebruikt te worden ingeval:

- 1 De zuurstofconcentratie minder dan 19% is;
- 2 Er een bijzondere stof aanwezig is;
- 3 De voor filters maximale toegestane concentratie verontreiniging overschreden wordt.

Voordat de werknemer een masker of ander middel gebruikt moet de werknemer controleren of de luchtwegen voldoende beschermd worden. Ingeval onvoldoende bescherming wordt verkregen wordt een ander middel gekozen.

De uitvoerder is belast met de periodieke controle van de juiste werking van de luchtwegenbeschermende middelen. Bij onvoldoende werking haalt de uitvoerder het middel direct uit roulatie.

5.9 Veiligheids- of ruimzichtbril

Oogbescherming wordt in bijna alle gevallen verkregen door het dragen van een veiligheids- of ruimtezichtbril. De bril dient de ogen te beschermen tegen mogelijk op te lopen oogletsel.

Een werknemer dient gebruik te maken van oogbeschermende middelen (veelal de veiligheids of ruimzichtbril) ingeval:

- 1 De kans bestaat oogletsel op te lopen;
- 2 De voorschriften van de opdrachtgever dit aangeeft;
- 3 De verantwoordelijke uitvoerder dit aangeeft dan wel dat een verantwoorde uitvoer van de werkzaamheden dit met zich meebrengt;
- 4 Dit middels gebodsborden op plaatsen (werkplek of bouwterrein) wordt aangegeven.

Bij oogbeschermende middelen dienen de volgende middelen te worden onderscheiden:

Veiligheidsbril

Deze beschermt de ogen tegen rondvliegend vuil. Aanbevolen wordt deze bril zoveel mogelijk tijdens het uitvoeren van werkzaamheden te dragen. Dit geldt zeker ingeval gewerkt wordt in een stoffige omgeving.

Ruimzichtbril

De ruimzichtbril beschermt de ogen tegen de gehele omgeving. De bril sluit de ogen geheel van de omgeving af. Voorgeschreven wordt deze bril te dragen tijdens uitvoering van hak,- slijp, en boorwerkzaamheden.

Gelaatsscherm op de helm

Het gelaatsscherm op de helm dient aanwezig te zijn ingeval het gelaat beschermd dient te worden tegen vonk en vlamoverslag. Dit komt o.a. voor tijdens het lassen.

6 Specifieke regelingen m.b.t. bedrijfsactiviteiten

Van de volgende bedrijfsactiviteiten zijn specifieke regels en voorschriften opgesteld:

- 1 Hijsen
- 2 Graven
- 3 Transporteren en opslaan
- 4 Tillen
- 5 Zitten en staan

De specifieke regels etc. staan in het teken van het uitsluiten dan wel minimaliseren van de risico's die de bedrijfsactiviteit met zich mee brengt voor de veiligheid en de gezondheid van alle betrokkenen als voor het milieu.

6.1 Hijsen

Hijsen vindt plaats middels een hijskraan. Een hijskraan is een mechanisch werktuig dat ingericht en bestemd is om vrijhangende lasten te verplaatsen.

Er zijn veel soorten hijskranen. Te noemen zijn bijvoorbeeld mobiele kranen, torenkranen en bovenloop- en portaalkranen. Ons bedrijf heeft alleen te maken met hijsen met een graafmachine die is ingericht ten behoeve van het hijsen van lasten die direct aansluitend op graafwerkzaamheden worden uitgevoerd.

Verder dienen bij het hanteren van de mobiele kraan hijs en/of hefgereedschappen ingezet te worden. Hijsgereedschappen zijn losse onderdelen, die verbonden zijn tussen de machine en de last om deze te kunnen opnemen. Dit zijn bijvoorbeeld kettingen, kabels, hijsbanden, takels, stroppen en vizels.

De werkgever is verplicht tot en verantwoordelijk voor het geven van instructie m.b.t. het gebruik van hijskranen en het aangeven van de hieraan verbonden risico's. Deze verplichting en verantwoordelijkheid geldt ook voor het hijsgereedschap.

De werknemer is verplicht tot en verantwoordelijk voor het bijwonen van de uitlegssessies verzorgd door de werkgever en het tot zich nemen van voldoende kennis aangaande het gebruik van hijskranen en hijsgereedschap en de daarmee gepaard gaande risico's.

Het gebruik van een graafmachine t.b.v. hijsen inclusief het gebruik van de daarbij behorende hijsgereedschappen dient met de grootste zorg plaats te vinden. Om veiligheid te waarborgen zijn zowel voor het hijsen als het gebruik van hijsgereedschap specifieke regels en voorschriften (werkinstructie) opgesteld

6.1.1 Regels en voorschriften t.b.v. het hijsen met graafmachines

- 1 Een graafmachine mag slechts worden gebruikt om te hijsen indien dit gebeurt direct aansluitend op de graafwerkzaamheden (bijv. het leggen van rioolbuizen). Ook mogen hulpmiddelen t.b.v. deze graafwerkzaamheden worden verplaatst middels hijsen (bijv. trilplaat of dieselolietank);
- 2 De graafmachine moet zijn uitgerust met een slangbreukbeveiliging en er moet een geldig kraanboek aanwezig zijn;
- 3 De machinist van de graafmachine moet zich houden aan de maximale belasting van de graafmachine;
- 4 De werknemer moet in een zodanig lichamelijke en geestelijke toestand verkeren dat hij in staat is tot het bedienen van een hijswerktuig te kunnen inschatten naar de hieraan verbonden gevaren;
- 5 Er mogen geen personen onder de last aanwezig zijn;
- 6 De kraanmachinist en de medewerkers op de werklocatie moeten met elkaar kunnen communiceren;
- 7 Op de graafmachine mag niet meegereden worden. Meerijden is alleen toegestaan in een gekeurde werkbak;
- 8 Bij gebreken aan de graafmachine dient dit direct aan de uitvoerder worden gemeld;
- 9 De graafmachine mag alleen door een bevoegde instantie of bedrijf worden gekeurd, deze keuring dient jaarlijks plaats te vinden en in het kraanboek te worden opgetekend;

De werknemer dient de hijswerkzaamheden onmiddellijk staken ingeval:

- 1 Personen onder de last staan of mogelijk gevaar lopen;
- 2 De last niet goed bevestigd is;
- 3 Hij twijfelt aan aanwijzingen die hij krijgt;
- 4 De kraan overbelast is of wordt;
- 5 De kraan niet aan voorgeschreven voorwaarden voldoet;
- 6 Hij twijfelt aan de veiligheid van de kraan of het hijsgereedschap.

6.1.2 Regels en voorschriften hijsgereedschappen

- 1 Hijsgereedschappen dienen goedgekeurd te zijn door de daartoe bevoegde instanties;
- 2 Te allen tijden dient de maximale belasting, aangegeven op het hijsgereedschap, aangehouden te worden;
- 3 Na overbelasting van een hijsgereedschap dient dit gereedschap direct buiten gebruik worden gesteld;
- 4 Bij schade door oververhitting dient een hijsgereedschap direct buiten gebruik te worden gesteld;
- 5 Alleen een deskundig persoon is bevoegd tot het bevestigen van de lasten;
- 6 Kabels of banden van textielvezel mogen geen knopen splitsen hebben behalve aan de uiteinde van de strop of aan de verbinding van een strop zonder einde;
- 7 Persklemmen op stroppen gemaakt van staaldraad mogen niet worden belast op openbuigen;
- 8 Het is verboden schalmen van kettingen te belasten op buiging;
- 9 Hijshaken mogen niet aan de punten worden belast;
- 10 Hijsgereedschappen worden bevestigd in de haak van een hijswerktuig dat geborgd moet zijn tegen uitlichten.

Voordat een werknemer een hijsgereedschap gebruikt dient hij een aantal zaken te controleren. Dit zijn:

- 1 Maximale werklast
- 2 Staat van het gereedschap;
- 3 Zichtbare onvolkomenheden.

Ingeval een werknemer een gebrek aan hijsgereedschap constateert mag hij het betreffende gereedschap niet gebruiken. Hij dient het mankement direct aan de verantwoordelijke uitvoerder te melden.

6.2 Graven

Het graafwerk wordt zowel met de hand (spade) als met mechanische apparaten verricht. De hierna genoemde regels gelden specifiek voor de mechanische apparaten (graafmachines en/of grondverzetmachines).

Het gebruik van graaf- en grondverzetmachines (verder aangeduid als graafmachine) dient op dusdanige wijze te worden uitgevoerd dat geen gevaar bestaat voor ongevallen met letsel. Dit is alleen mogelijk als ten eerste door de bestuurder op deskundige wijze met de graafmachine wordt omgegaan. Ten tweede dienen diegenen, die zich in de nabijheid (draaicirkel) van de graafmachine bevinden, met de nodige gepastheid te werken.

Voor het veilig werken met graafmachines zijn hierna in het kort regels opgesteld, die door iedereen nageleefd en opgevolgd dienen te worden.

6.2.1 Regels en voorschriften m.b.t. graafmachines

- 1 De bediening dient uitsluitend door werknemers met deskundige opleiding of ervaring aangaande het besturen van graafmachine te geschieden;
- 2 De machinist dient goed op de hoogte te zijn van de aard van de gevraagde werkzaamheden;
- 3 Alle betrokkenen dienen buiten de draaicirkel van de machine te blijven;
- 4 Alle betrokkenen in de nabijheid van de graafmachine dienen ervoor te zorgen dat ze door de machinist zoveel mogelijk gezien kunnen worden;
- 5 Het is niet toegestaan mee te rijden met de graafmachine. Meerijden is alleen mogelijk in de cabine indien hiervoor voldoende voorzieningen zijn getroffen;
- 6 Ingeval de graafmachine onderhouden of gerepareerd wordt dient deze volledig stopgezet te worden;
- 7 Ingeval graafwerk in de nabijheid van elektriciteitskabels verricht wordt dienen deze spanningloos gemaakt te worden. Indien dit niet mogelijk is dient de graafmachine zodanig beveiligd te worden dat er geen risico bestaat.
- 8 Voor aanvang van het graafwerk dient nagegaan te worden of op de werkplek buizen, kabels e.d. onder de grond liggen. Bij bomen geldt dat ruime afstand van de wortel gehouden dient te worden. De verantwoordelijkheid van deze inspectie ligt bij de uitvoerder.

Gevaarlijke situaties dienen te allen tijden voorkomen te worden. Dit houdt in sommige gevallen in dat werkzaamheden stopgezet dienen te worden. In de volgende situaties dient het werk direct stopgezet te worden:

- 1 Als iemand zich binnen de draaicirkel van de machine bevindt;
- 2 Als iemand zich buiten de draaicirkel aankondigt om de machinist te spreken;
- 3 Ingeval tijdens het graafwerk opgravingen gedaan worden die de veiligheid in gevaar brengt;
- 4 Bij alle andere twijfel van de machinist over de veiligheid ingeval verder gegraven wordt.

6.3 Transporteren en opslaan

Transporteren vindt plaats middels transportwerktuigen. De volgende transportwerktuigen worden onderscheiden:

- 1 Vrachtauto's voor grondtransport (grondtransportwagen);
- 2 Tractoren of dumpers voor grondtransport;
- 3 Voertuigen voor materiaaltransport;
- 4 Heftrucks en trekkers
- 5 Graafmachines en shovels;
- 6 Aanhangwagens

De regels en voorschriften aangaande transporteren zijn als volgt verdeeld:

- 1 Regels en voorschriften voor bestuurders van transportwerktuigen inclusief directe betrokkenen (omstanders) van het transport;
- 2 Regels en voorschriften voor transportwerktuigen;
- 3 Regels en voorschriften voor transport.

De werkgever heeft de volgende plichten en verantwoordelijkheden:

- 1 Het ter beschikking stellen van die goedgekeurde transportwerktuigen, die noodzakelijk zijn bij de uitvoer van de werkzaamheden;
- 2 Het onderhoud en periodieke keuring van de transportwerktuigen;
- 3 Het geven van uitleg en instructie aan de bedieners (machinisten, chauffeurs) aangaande de werking en functionaliteiten van de verschillende transportwerktuigen.

De bestuurders en andere betrokkenen zijn verplicht de uitleg bij te wonen.

6.3.1 Regels en voorschriften voor bestuurders en omstanders van transportwerktuigen

- 1 Diegene die een grondtransportwagen bestuurt dient in het bezit te zijn van een geldig rijbewijs. Het rijbewijs dient aanwezig en geldig te zijn; dit ongeacht de plaats waar gereden wordt;
- 2 Diegene die heftrucks, trekkers en andere vergelijkbare transportwerktuigen besturen dient tenminste 18 jaar of ouder te zijn en over voldoende ervaring te beschikken;
- 3 De bestuurder of gebruiker van een transportwerktuig dient tijdens het rijden (transport) de maximale snelheid van het bedrijfsterrein in acht te nemen. Dit zal in veel gevallen 10 km per uur zijn;
- 4 De bestuurder of gebruiker van een transportwerktuig dient het werktuig volgens voorschrift en/of handleiding van de fabrikant te hanteren;
- 5 Het bedienen van een transportwerktuig is uitsluitend toegestaan vanuit de bedieningspositie;
- 6 De werknemer die belast is met het besturen van het werktuig (de machinist of chauffeur) dient zorg te dragen voor het dagelijks onderhoud van het transportwerktuig;
- 7 Personen werkzaam in de omgeving van transportwerktuigen dienen te allen tijden buiten het draaibereik van het voertuig te blijven.

6.3.2 Regels en voorschriften m.b.t. transportwerktuigen

- 1 Een transportwerktuig dient te allen tijden die functionaliteiten te beschikken en te vertonen die van een deugdelijk transportwerktuig verwacht (mogen) worden. De werkgever is verantwoordelijk voor de juiste werking van het werktuig;
- 2 Een transportwerktuig dient te allen tijden goed onderhouden zijn;
- 3 Het transportwerktuig dient door de bestuurder zodanig geparkeerd te worden dat overig verkeer hier geen hinder van ondervindt. Indien mogelijk dan wel noodzakelijk dient het geparkeerde werktuig middels afzetting en/of signalering gemarkeerd te worden;
- 4 Afgekoppelde of geparkeerde transportwerktuigen dienen op de plaats te blijven en mogen in geen enkel geval in de weg staan;
- 5 Het bijvullen van een brandstofreservoir mag uitsluitend in de buitenlucht gebeuren. Daarbij geldt tevens een rookverbod;

- 6 De verbrandingsmotor dient voorzien te zijn van een doelmatige geluiddemper in de uitlaat en mag alleen in werking zijn voor zover het laden, lossen en rijden noodzakelijk is;
- 7 Alleen deskundige personen zijn bevoegd aan de transportwerktuigen reparaties uit te voeren of storingen te verhelpen.

6.3.3 Regels en voorschriften m.b.t. transport

- 1 Het laden en het lossen van een transportwerktuig dient zodanig te gebeuren dat geen risico bestaat voor het verschuiven van de lading. Dit houdt o.a. in dat goederen niet te hoog gestapeld mogen worden;
- 2 Overbelading (o.a. van aanhangwagens) dan wel overbelasting (o.a. van heftrucks) van het transportwerktuig is in geen enkel geval toegestaan en dient te allen tijden vermeden te worden;
- 3 In situaties waarin manoeuvreren een gevaar oplevert voor de omgeving moet te allen tijden een man aanwezig zijn om te beoordelen of de weg vrij is en het transport veilig plaats kan vinden;
- 4 Er mogen geen personen meerijden waarvoor geen zitplaats is;
- 5 Werkzaamheden die onder de laadbak van hydraulische kipauto's verricht worden vereisen extra veiligheidsmaatregelen. Dit zijn:
  - Tussen het chassis van het voertuig en de laadbak moet een ondersteuning worden geplaatst, die voorkomt dat de laadbak bij het wegvallen van de oliedruk naar beneden komt en de werknemer geen gevaar loopt bekneeld te raken tussen het voertuig en de laadbak.
  - De zgn. stempel dient zodanig gemaakt en geplaatst te zijn dat bij trillingen of bewegingen aan het transportwerktuig geen kans bestaat los te schieten.
- 6 Bij plaatsing van rijplaten dient gelet te worden of de rijplaten in een goede staat verkeren. De plaatsing dient zodanig te geschieden dat de rijplaten geen gevaar opleveren voor de omgeving;
- 7 Een transportwerktuig mag uitsluitend worden gebruikt voor hijswerkzaamheden indien het voor dit doel is goedgekeurd en er van goedgekeurde hijsgereedschappen gebruik wordt gemaakt.

6.3.4 Regels en voorschriften voor opslag

Aan de opslaan van zowel goederen als afval zijn de bepaalde voorschriften verbonden. Deze voorschriften zijn preventief van aard. Dat houdt in dat de risico's verbonden aan een verkeerde of onjuiste opslag voor veiligheid, gezondheid en milieu kleiner of zelfs uitgesloten zijn.

Het is voor iedereen belangrijk de regels en voorschriften voor opslag na te leven dan wel na te gaan of aan de voorschriften is voldaan.

- 1 Afval(stoffen) dient alleen op de daarvoor geschikte plaatsen gescheiden, dat wil zeggen zonder vermenging, opgeslagen te worden;
- 2 Afval(stoffen) dient in afzonderlijke afsluitbare geschikte elementen, zoals bussen, vaten, containers e.d. opgeslagen te worden. Op de elementen dient aangetekend te zijn welke afvalstof het betreft;
- 3 De opslag van afval(stoffen) dient op een ordelijke en nette wijze te geschieden. Van afvalstoffen afkomstige geur mag zich niet buiten de opslagplaats (inrichting) kunnen verspreiden;
- 4 Brandbare vloeistoffen en gassen dienen op een speciaal daarvoor bestemde plaats (vloeistofdichte vloer inclusief opstaande rand) te worden opgeslagen. Bij de opslagplaats dienen voldoende geschikte brandblusmiddelen aanwezig te zijn;
- 5 De werknemer dient tijdens de uitvoer van werkzaamheden op de werkplek een zodanige tijdelijke opslagplaats te bepalen dat voldaan is aan de volgende voorwaarden:
  - Goederen en transportwerktuigen mogen niet in de weg liggen. Dit houdt in dat doorgangswegen en vluchtwegen niet belemmerd mogen worden;
  - Afval dient direct gescheiden te worden en afzonderlijk opgeslagen te worden;
  - Opgeslagen afval dient als zodanig aangemerkt te worden.

6.4 Tillen

Vooraf het tillen van voorwerpen tijdens het werk zorgen voor rugklachten bij werknemers. Om rugklachten (en ander letsel) te verkleinen zijn de voorschriften voor tilwerk opgesteld. Tevens zijn in het belang voor de tiller enkele tilinstructies opgesteld waardoor de risico's verbonden aan tillen geminimaliseerd worden.

De werkgever is verplicht tot het geven van een tilinstructie en te wijzen op de risico's verbonden aan het tilwerk. De werknemer is verplicht tot het bijwonen van deze instructie.

Tilvoorschriften

- 1 Een voorwerp dient (door diegene die gaat tillen) voordat het getild wordt gecontroleerd te worden op de volgende aspecten:
  - Te tillen gewicht (bewustwording van de belasting);
  - Uitstekende en/of scherpe delen;
  - De plaats waarnaar het voorwerp naartoe getild moet worden.
- 2 Een voorwerp mag pas getild worden ingeval de tiller van te voren het idee heeft het voorwerp naar de bestemmingsplaats te kunnen tillen;
- 3 Een voorwerp dient zoveel en indien mogelijk door meerdere personen getild te worden;
- 4 Een voorwerp dient door de werkgever zodanig verpakt te worden dat bij het tillen voldoende handgrepen of handvatten verkregen worden;
- 5 Op verpakkingen van voorwerpen dient zoveel mogelijk een indicatie van het gewicht genoteerd te worden;
- 6 De verpakkingsgrootte van voorwerpen dient zoveel klein mogelijk te zijn. Hierdoor wordt het tilwerk verlicht.
- 7 Ingeval een voorwerp te zwaar is om met de hand getild te worden dient overgegaan te worden op mechanisch tillen of het gebruik van hulpmiddelen zoals een vorkheftruck, steekkar of hefmiddelen.

Ingeval getild wordt dient dit met de grootste zorg te gebeuren. In dit licht en in het belang van de tiller zijn tilinstructies opgesteld. Deze tilinstructies dienen zoveel mogelijk opgevolgd te worden.

Tilinstructies

- 1 De werknemer dient een voorwerp vanuit gebogen knieën te tillen. Hierbij zijn de voeten licht gespreid en de armen zoveel mogelijk gestrekt;
- 2 Het voorwerp dient met twee handen rustig en vanuit een vrijwillige tilhouding getild te worden en zo dicht mogelijk bij het lichaam gehouden te worden;
- 3 Een getild voorwerp dient middels het verzetten van de voeten gedraaid te worden. Draaien door een zijwaartse beweging met de knieën wordt sterk afgeraden;
- 4 Het werk dient zo georganiseerd te worden dat regelmatig van houding gewisseld wordt en dat het tiltempo door de tiller zelf bepaald wordt;
- 5 De tilhoogte en de verplaatsingsafstand dient zo kort mogelijk te zijn

6.5 Zitten en staan

Voor zitten en staan zijn de instructies opgesteld ter voorkoming van persoonlijk letsel. Deze instructies dienen zoveel mogelijk opgevolgd te worden.

Zit en staan-instructie

- 1 Wissel de houding af. Ingeval de werkplek dit niet of nauwelijks mogelijk maakt dient in elk geval de vaste rustperiode pauze gebruikt te worden om de houding te wisselen;
- 2 Pas een optimale zithouding aan. Deze wordt verkregen door een goede ondersteuning van de benen, een goede stand van de rug en ontlasting van de schouders;
- 3 Verricht het werk staand ingeval er onvoldoende beenruimte is om te zitten;
- 4 Verricht het werk staand bij neerwaartse werkzaamheden (bijvoorbeeld het verpakken van materiaal) en bij het gebruik van krachten groter dan 4,5 kg.

7 Overige regelingen

De overige regelingen behandelen regels en voorschriften aangaande:

- 1 Wegwerkzaamheden;
- 2 Gebruik elektriciteit;
- 3 Milieu.

7.1 Wegwerkzaamheden

Het komt veelvuldig voor dat werkzaamheden worden verricht aan zowel de openbare weg als op wegen op bedrijfsterreinen in bijvoorbeeld de (petro) chemische industrie. Tijdens het uitvoeren van wegwerkzaamheden in welke omgeving dan ook dient rekening te houden met een aantal algemene regels. Bij wegwerkzaamheden in de petrochemie behoort daarnaast nog rekening gehouden te worden met een aantal specifieke regels en voorschriften.

Voor de werknemers die op petrochemische terreinen aan het werk zijn geldt dat zij zich bijzonder goed aan deze regelgeving moeten houden. De controle op naleving van de regels is ingegeven door het gelopen risico streng. Bij overtreding loopt men een grote kans verwijderd te worden van het terrein.

Algemene regels wegwerkzaamheden

Voor en tijdens de uitvoering van wegwerkzaamheden dient rekening te houden met het volgende:

- 1 Voor de aanvang van de werkzaamheden behoort een goede afzetting en signalering geplaatst te worden;
- 2 De afzetting en signalering dient op ruime afstand van de wegwerkers geplaatst te worden;
- 3 In verband met eigen veiligheid mogen de werknemers zich niet buiten de afzetting te bevinden;
- 4 Materialen en materieel moeten zodanig geplaatst worden dat het doorgaande verkeer hiervan geen hinder ondervindt;
- 5 Tijdens de uitvoering van wegwerkzaamheden dienen werknemers lichtgevende, felgekleurde kleding te dragen (hesjes);
- 6 Voor de aanvoer van materiaal en materieel behoort een goede en veilige af- en aanvoerroute vrijgehouden te worden;
- 7 Een vrije vluchtroute dient aanwezig te zijn voor het geval calamiteiten optreden.

7.2 Specifieke regels en voorschriften voor werkzaamheden in de petrochemie

Voor aanvang en gedurende de uitvoering van werkzaamheden op bedrijfsterreinen in de petrochemie moet men rekening houden met de volgende regels en voorschriften:

- 1 De werknemer dient voor de aanvang van het werk zich op de hoogte te stellen van de geldende regels en voorschriften;
- 2 De werknemer dient zich op de hoogte te stellen van de geldende procedures, die in werking treden ingeval zich een calamiteit voordoet;
- 3 De werknemer dient voor de aanvang van een werk op plaatsen waar een automatische brandblusinstallatie aanwezig is deze op veilig te stellen;
- 4 Het is verboden machines en andere mechanische werktuigen te bedienen zonder toestemming van het toezichthoudend personeel van de opdrachtgever of door de opdrachtgever aangestelde toezichthouder;
- 5 De werknemer dient zich strikt houden aan de regels, de voorschriften en instructies die vermeld staan op een eventueel uitgegeven werkvergunning;
- 6 De werknemer dient daartoe de werkvergunning voordat met de werkzaamheden begonnen wordt aandachtig en volledig te lezen;
- 7 De werknemer dient alleen die werkzaamheden uit te voeren die binnen de afgegeven werkvergunning vallen;
- 8 Na afronding van de werkzaamheden dient de vergunning direct te worden ingeleverd bij de persoon die hem verstrekt heeft.

7.3 Gebruik elektriciteit

Toestellen, gereedschappen en machines die tijdens het werk gebruikt worden werken in veel gevallen op elektriciteit. Deze elektrische apparaten leveren een groot gevaar op ingeval ze niet in orde zijn of verkeerd worden behandeld. Ondeskundig gebruik van elektriciteit kan gevaarlijke situaties veroorzaken. Om op een veilige wijze met elektriciteit om te gaan en ter verkrijging van een veilige elektrische installatie dienen werknemers een aantal regels in acht te nemen.

7.3.1 Regels en voorschriften voor het gebruik van elektriciteit

- 1 Vermijdt tijdens het gebruik van elektrische apparaten elk contact met water. Pak zo min mogelijk elektrische apparaten of kabels met de volle hand;
- 2 De werknemer dient voor gebruik van een elektrisch apparaat of kabels deze op de volgende aspecten te controleren:
  - Vertoonde defecten aan het apparaat of kabel;

- Versleten of ontbrekende aardverbindingen;
  - Foutieve aanleg of montage.
- 3 De werknemer dient op de werkplek of op het bedrijfsterrein elektriciteitskabels zodanig neer te leggen dat deze niet beschadigen of een gevaar vormen voor personen in de omgeving van deze kabels;
  - 4 De werknemer dient het aansluiten van elektrisch gereedschap aan een deskundig persoon over te laten ingeval geen normale contactdozen aanwezig zijn;
  - 5 Onderhoud en reparaties aan het elektrisch net of andere elektrische voorzieningen en gereedschappen mogen uitsluitend worden verricht door een bevoegd deskundig persoon;
  - 6 Werknemers, die elektrisch handgereedschap op 220 volt hanteren, dienen voor gebruik na te gaan of sprake is van een dubbele isolatie. De dubbele isolatie dient op het apparaat middels een dubbel vierkant door de fabrikant aangegeven te zijn.

7.4 Milieu

Het beleid van Kok Lexmond is erop gericht het milieu als gevolg van de bedrijfsactiviteiten zo min mogelijk te belasten.

Het milieu is derhalve gebaat bij preventieve maatregelen, zodat negatieve effecten uitblijven. Deze preventieve maatregelen zijn in veel gevallen in werkprocedures ingebed.

Helaas is het niet altijd mogelijk nadelige gevolgen te voorkomen. In die gevallen dienen direct corrigerende maatregelen getroffen te worden zodat de schade zo klein mogelijk gehouden wordt.

In dit kader is het naleven van de volgende regels en voorschriften aangaande het milieu van groot belang:

- 1 De werknemer dient zoveel mogelijk zorg en tijd te besteden bij die werkzaamheden waarbij milieuschade kan ontstaan;
- 2 De werknemer dient afdoende preventieve maatregelen te treffen. Hierbij valt te denken aan het gebruik van voldoende afvalbakken en het hanteren van geëigende apparatuur;
- 3 De werknemer dient afval gescheiden in te zamelen. Het chemisch afval, waaronder afgewerkte olie, dient in speciale bakken verzameld en volgens werkinstructie op gezette tijden zonder morsen of lekken afgevoerd te worden;
- 4 De werknemer dient de hoeveelheid afval zo klein mogelijk te houden;

- 5 De werknemer dient bij uitdampende produkten stank te voorkomen door deze af te dekken of door het treffen van andere maatregelen;
- 6 De werknemer dient bij twijfel omtrent milieu aangelegenheden zijn vragen te stellen aan een ter zake kundig persoon binnen de onderneming;
- 7 De werknemer dient zich strikt te houden aan de door de overheid gestelde milieuregels (op grond van de Wet milieubeheer);
- 8 De werknemer dient verontreinigingen of andersoortige milieu-incidenten direct bij de opdrachtgever en bij de verantwoordelijke uitvoerder te melden.

8 Communicatie

Communicatie vindt plaats middels de volgende media:

- 1 De maandelijks te organiseren toolboxmeetings;
- 2 Het periodiek overleg tussen directie en een personeelsafvaardiging. Vast onderwerp op de agenda is het gevoerde VGWM-beleid (ieder kwartaal);
- 3 De jaarlijks te houden algemene personeelsvergadering;
- 4 Startwerkvergaderingen (ingeval specifieke projecten)

8.1 Toolboxmeeting

Een toolboxmeeting (tbm) is een korte vergadering waarin o.a. actuele informatie wordt gegeven over de veiligheid op een bepaald project of over de veiligheid in het algemeen. De tbm dient te worden bijgewoond door alle relevante werknemers. De werknemers dienen in staat gesteld te worden vragen te kunnen stellen aangaande veiligheid, gezondheid en milieu.

De verantwoordelijke uitvoerder of de KAM-coördinator registreert de aanwezigen (op een presentielijst) en legt eventueel de afgesproken acties en eventuele voorstellen vast in een verslag.

De tbm wordt maandelijks georganiseerd, vooraankondiging middels het publicatie bord in de kantine. Gebruikelijk wordt er een tbm op iedere laatste vrijdag van de maand georganiseerd.

8.2 Periodiek overleg tussen directie en personeelsafvaardiging

Deze vergadering betreft een overleg tussen de werkgever en de werknemer waarvan het VGWM-beleid een vast agendapunt uitmaakt. De gehanteerde regels, en voorschriften worden besproken. Tevens dient de werknemer de kans te krijgen voorstellen die vanuit de werkvloer ontstaan samen met de directeur te bespreken en eventueel afspraken hieromtrent te maken. De gemaakte afspraken worden in een verslag vastgelegd en geregistreerd.

Het periodieke personeelsoverleg vindt plaats met een frequentie van 4 maal per jaar. De KAM-coördinator verzorgt verzending van agenda en uitnodiging.

8.3 Algemene personeelsvergadering

Deze vergadering wordt éénmaal per jaar georganiseerd en heeft dezelfde strekking als het periodiek personeelsoverleg, met het verschil dat deze vergadering door alle medewerkers wordt bijgewoond.

8.4 Startwerkvergaderingen

Een startwerkvergadering is een vergadering tussen de leidinggevenden van Kok Lexmond en onderaannemers op het gebied van VGM. De onderaannemers dienen op de hoogte te worden gesteld van alle relevante VGM aspecten van het betreffende project. In het geval van projecten met een hoog risico profiel zullen met het personeel van Kok Lexmond eveneens startwerkvergaderingen worden georganiseerd.